

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache,

Judecătorii: Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Pavlov Victor în numele succesorului părții vătămate Baltaga Tatiana și de avocatul Havrun Alexandru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 martie 2017, în cauza penală în privința lui

Capcelea Timofei xxxxxx, xxxxx xx xx xxxxx xxxx,
xxxxxxxx xx xxxxxx xxxxx xxxxxx xxxxxxxxxxxx
xx xxxxxxxxxxx xxxxx xxxxxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.01.2015 – 25.09.2015;

Instanța de apel: 26.10.2015 – 15.03.2017;

Instanța de recurs: 25.05.2017 – 19.07.2017.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Florești din 25 septembrie 2015, Capcelea Timofei a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

2. De către organul de urmărire penală, Capcelea Timofei a fost învinuit pentru faptul, că la 04 decembrie 2014, aproximativ la ora 17:30, aflându-se în preajma gospodăriei ce aparține cet. Baltaga Alexei, amplasată pe adresa xx xxxxxx, xxx xxxxxx, în rezultatul unui conflict apărut între el și Baltaga Alexei, neavând intenția de a-l omorî sau de a-i cauza leziuni corporale grave, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, din imprudență, neprevăzând posibilitatea survenirii morții cet. Baltaga Alexei, deși trebuia și putea s-o prevadă, i-a aplicat ultimului o lovitură cu pumnul în regiunea feței, iar de la lovitura aplicată, cet. Baltaga Alexei a căzut între coșul propriului mijloc de transport cu tracțiune animală și cal, din care cauză calul s-a speriat, târându-l pe Baltaga Alexei o distanță de 30-40 metri, după care s-a oprit.

După ce calul și mijlocul de transport cu tracțiune animală au staționat, cet. Baltaga Alexei a fost scos dintre coșul mijlocului de transport cu tracțiune animală și cal de către Baltaga Tatiana și Capcelea Serghei, ulterior fiind transportat și internat în Spitalul raional Florești, unde la 05 decembrie 2014, a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 150 "D" din 22 decembrie 2014, la cet. Baltaga Alexei s-au depistat leziuni corporale, care au fost calificate ca vătămări corporale grave.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Capcelea Timofei să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis.

În argumentarea apelului a indicat că prima instanță în mod eronat a neglijat valoarea probantă a materialului probatoriu administrat, fiind dusă în eroare de declarațiile inculpatului care nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate și care poartă un caracter de apărare.

Deși inculpatul Capcelea Timofei nu a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii incriminate, vina acestuia a fost dovedită integral prin probele administrate în cadrul urmăririi penale și ulterior examinate în cadrul cercetării judecătorești.

A invocat procurorul, că prima instanță a trecut cu vederea declarațiile succesoriului părții vătămate, Baltaga Tatiana, care a declarat că Capcelea Timofei în cadrul certii cu soțul ei, l-a lovit pe Baltaga Alexei cu pumnul în regiunea feței, din care cauză Baltaga Alexei a căzut între cal și coșul mijlocului de transport cu tracțiune animală, iar în urma acestei căzături, calul s-a speriat și s-a deplasat, târându-l pe soț.

Când calul s-a oprit, soțul său a fost ridicat, fiind însângerat, după care a fost chemată salvarea și acesta a fost transportat la spital, unde a decedat.

A mai invocat apelantul că prima instanță nu a ținut cont de declarațiile martorilor Capcelea Serghei, Capcelea Angela, Lisa Liliana, Baltaga Igor, de alte probe acumulate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul ședinței de judecată, printre care: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05 decembrie 2014; raportul de expertiză medico-legală nr. 150 "D" din 22 decembrie 2014; procesul-verbal de confruntare din 18 decembrie 2014, dintre succesoriul părții vătămate Baltaga Tatiana și bănuitul Capcelea Timofei; ordonanța de ridicare și procesul-verbal de ridicare din 19 decembrie 2014, prin care de la Baltaga Tatiana a fost ridicat mijlocul de transport cu tracțiune animală; procesul-verbal de examinare a obiectului și ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictate la cauza penală din 19 decembrie 2014, prin care s-a examinat și recunoscut ca corp delict mijlocul de transport cu tracțiune animală.

În opinia acuzării, deși prima instanță a făcut referire la probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul ședinței de judecată, nu le-a dat apreciere corectă.

Prima instanță nu a ținut cont de faptul că Baltaga Alexei, i-a spus fiului său că a fost îmbrâncit de către Capcelea Timofei.

Negând valoarea probantă a declarațiilor succesoriului părții vătămate, Baltaga Tatiana și a martorilor Capcelea Serghei, Capcelea Angela, Lisa Liliana și Baltaga Igor, care au fost preîntâmpinați pentru răspunderea ce o poartă conform art. 312 Cod penal, atât în cadrul urmăririi penale cât și în cadrul cercetării judecătorești, instanța de judecată s-a bazat doar pe declarațiile inculpatului, declarații care urmau a fi apreciate critic, din motiv că acesta nu poartă răspundere penală pentru declarațiile făcute în instanța de judecată, fiind date în scop de apărare.

A mai invocat procurorul, că instanța de judecată nu a ținut cont de caracterul social periculos al faptei, de consecințele care au survenit în urma săvârșirii infracțiunii, iar prin achitarea cet. Capcelea Timofei nu a fost atins scopul legii penale care apără împotriva infracțiunilor persoana, drepturile și libertățile acesteia.

3.1. Avocatul Pavlov Victor în numele succesoriului părții vătămate, Baltaga Tatiana a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de condamnare potrivit învinuirii înaintate.

În argumentarea apelului, avocatul a menționat că prima instanță a dat prioritate probelor ce îndreptățesc inculpatul, lăsând fără argumentare juridică cerințele acuzării și declarațiile succesoriului părții vătămate.

În opinia apelantului sentința este bazată în special pe declarațiile depuse de inculpat în cadrul ședinței de judecată, iar instanța în mod nejustificat a ignorat declarațiile succesoriului părții vătămate, Baltaga Tatiana, care a declarat că soțul ei a fost mereu în conflict cu inculpatul și anume că Capcelea Timofei i-a aplicat lovitura părții vătămate, invocând și faptul că ultima are interes personal.

Mai mult, a subliniat că prima instanță nu a dat apreciere declarațiilor martorului Baltaga Igor, potrivit cărora „...atunci când a venit la părinți, l-a văzut pe tatăl său la podea, însângerat. L-a întrebat ce s-a întâmplat, la care tatăl său i-a răspuns că îl doare totul și a fost îmbrâncit de către Capcelea Timofei...”.

La fel, în opinia avocatului, instanța de judecată a dat apreciere eronată constatărilor din raportul de expertiză medico-legală nr. 150 ”D” din 22 decembrie 2014, invocând faptul că vătămările grave periculoase pentru viață depistate la decedatul Baltaga Alexei nu au fost cauzate prin acțiunile lui Capcelea Timofei, deoarece în acest raport nu au fost înserate asemenea constatări, iar faptul că la partea vătămată s-a constatat o stare de ebrietate ușoară, nu-l exonerează pe inculpat de răspundere penală.

A mai specificat apelantul, că instanța nu a dat deplină apreciere declarațiilor martorilor Capcelea Serghei, Capcelea Angela și Lisa Liliana care au menționat, că în momentul când s-au apropiat la fața locului, au auzit cum Tatiana Baltaga a spus, că Capcelea Timofei i-a ucis soțul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 martie 2017, au fost admise apelurile, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Capcelea Timofei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 (unu) an.

4.1. Pentru pronunțarea soluției nominalizate instanța de apel a constatat, că judecând cauza penală în privința lui Capcelea Timofei, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, prima instanță nu a respectat normele procesuale, nu a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și nu a dat probelor administrate apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, concluzia instanței privind achitarea inculpatului fiind greșită.

La fel, instanța de apel a indicat că prima instanță în mod eronat a indicat necesitatea achitării inculpatului potrivit art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, deoarece potrivit art. 390 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul achitării persoanei în temeiul alin. (1) pct. 2), organul de urmărire penală este obligat să continue urmărirea penală pentru identificarea făptuitorului.

De asemenea, în opinia instanței de apel, prima instanță a motivat în mod contradictoriu, că leziunile corporale grave care au dus la decesul lui Baltaga Alexei nu au fost cauzate datorită acțiunilor lui Capcelea Timofei, precum și faptul că în cadrul cercetării judecătorești nu și-a găsit confirmare că inculpatul l-ar fi lovit pe defunct în față, ceea ce a dus la căderea și ca rezultat la decesul părții vătămate, lipsind astfel legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările acesteia.

Potrivit deciziei, prima instanță fără just temei a respins probele administrate de organul de urmărire penală, prezentate de acuzare și examinate în ședința de judecată, invocând că acuzarea adusă inculpatului este abstractă, neconcretă și bazată doar pe declarațiile succesorului părții vătămate, că în acțiunile lui Capcelea Timofei lipsește latura obiectivă a componentei de infracțiune, deși l-a achitat din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Așadar, în urma evaluării integrale a probelor administrate, instanța de apel a ajuns la concluzia că nu există dubii în ceea ce privește vinovăția inculpatului Capcelea Timofei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, care a fost dovedită prin declarațiile succesorului părții vătămate Baltaga Tatiana (f.d. 104-109, 219-221, vol.I); a martorilor Baltaga Igor (f.d. 117, 222-223, vol.I); Capcelea Angela (f.d. 110, 215-216, vol.I); Lisa Liliana (f.d. 111, 217-218, vol.I); precum și prin probele materiale: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05 decembrie 2014 (f.d. 10-16, vol.I); raportul de constatare medico-legală nr. 173 din 22 decembrie 2014 (f.d. 23-25, vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr. 150 "D" din 15 decembrie 2014, din care rezultă că moartea lui Baltaga Alexei a survenit în rezultatul leziunilor corporale grave periculoase pentru viață (f.d. 43, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 18 decembrie 2014 dintre succesorul părții vătămate, Baltaga Tatiana și bănuitul Capcelea Timofei (f.d. 46-47); procesul-verbal de ridicare din 19 decembrie 2014, a mijlocului de transport cu tracțiune animală (f.d. 49, vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectului din 19 decembrie 2014 (f.d. 48-52, vol.I).

Instanța de apel a menționat că declarațiile succesorului părții vătămate, Baltaga Tatiana date atât în cadrul urmăririi penale, cât și în prima instanță și în cadrul judecării cauzei penale în instanța de apel, urmează a fi luate în considerație ca probe ce dovedesc existența infracțiunii și care constată vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, declarații care nu sunt contradictorii și coroborează cu declarațiile martorilor Baltaga Igor, Capcelea Angela, Lisa Liliana, concluziile raportului de expertiză și celelalte probe scrise.

Prin urmare, din aceste declarații rezultă acțiunea din partea lui Capcelea Timofei din imprudență față de partea vătămată Baltaga Alexei, în urma conflictului apărut la 04 decembrie 2014 între Baltaga Alexei și Capcelea Timofei, când Capcelea Timofei l-a lovit pe Baltaga Alexei, iar de la lovitura primită Baltaga Alexei a căzut între mijlocul de transport cu tracțiune animală și cal, în acest timp calul speriindu-se a început să fugă, Baltaga Alexei fiind târât de cal.

În opinia instanței de apel, probele nominalizate dovedesc fără careva dubii că Capcelea Timofei a săvârșit infracțiunea de lipsire de viață din imprudență, manifestată prin aplicarea unei lovituri în direcția părții vătămate, în rezultatul căreia Baltaga Alexei a căzut între mijlocul de transport cu tracțiune animală și cal, iar speriindu-se calul s-a pornit, Baltaga Alexei fiind târât de cal, ca rezultat fiindu-i cauzate leziuni corporale grave, de la care ultimul a decedat.

Referitor la versiunea înaintată de inculpat privind nevinovăția sa, instanța de apel a menționat că aceasta nu poate fi luată în considerație, deoarece nu combate situația stabilită pe cauză, declarațiile inculpatului se contrazic cu probele existente la dosar, care demonstrează vina acestuia în săvârșirea faptelor incriminate, declarațiile fiind apreciate ca un drept al inculpatului, care nu poate fi îngădit.

Totodată, faptul nerecunoașterii vinovăției de către inculpat nu poate echivala cu achitarea persoanei, din moment ce probele cercetate în cumul, demonstrează cu certitudine vina acestuia.

În opinia instanței de apel nu pot fi reținute nici alegațiile apărării precum că acuzarea nu a indicat care formă de imprudență este prezentă în acțiunile inculpatului, deoarece chiar în ordonanța de punere sub învinuire se indică că Capcelea Timofei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, din imprudență, neprevăzând posibilitatea survenirii morții cet. Baltaga Alexei, deși trebuia și putea s-o prevadă.

4.2. Ca urmare a probelor cercetate, instanța de apel a constatat *in fapt* că Capcelea Timofei, la 04 decembrie 2014, aproximativ la ora 17:30, aflându-se în preajma gospodăriei ce aparține cet. Baltaga Alexei, amplasată pe adresa s. Izvoare, r-nul Florești, în rezultatul unui conflict apărut între el și Baltaga Alexei, neavând intenția de a-l omorî sau de a-i cauza leziuni corporale grave, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, din imprudență, neprevăzând posibilitatea survenirii morții cet. Baltaga Alexei, deși trebuia și putea s-o prevadă, i-a aplicat ultimului o lovitură cu pumnul în regiunea feței. Iar de la lovitura aplicată, cet. Baltaga Alexei a căzut între coșul mijlocului de transport cu tracțiune animală propriu și cal, din care cauză calul s-a speriat, târându-l pe Baltaga Alexei o distanță de 30-40 metri, după care s-a oprit.

După ce calul și mijlocul de transport cu tracțiune animală a staționat, cet. Baltaga Alexei a fost scos dintre coșul mijlocului de transport cu tracțiune animală și cal de către Baltaga Tatiana și Capcelea Serghei, ulterior fiind transportat și internat în Spitalul raional Florești, unde la 05 decembrie 2014, a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 150 "D" din 22 decembrie 2014, la cet. Baltaga Alexei au fost depistate leziuni corporale, care în ansamblu se califică ca vătămări corporale grave.

4.3. La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel cu referire la prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, a reținut că inculpatul este de vârstă înaintată, se caracterizează pozitiv și nu are antecedente penale, iar în sensul art. 90 Cod penal a menționat că circumstanțele stabilite permit condamnarea inculpatului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, astfel că scopul corectării și reeducării inculpatului poate fi atins și fără izolarea acestuia de societate, careva impedimente în acest sens nefiind stabilite.

4.4. Instanța de apel a menționat că în cadrul desfășurării procesului, deși succesorul părții vătămate, Baltaga Tatiana a enunțat că are pretenții materiale și morale față de inculpat, totuși nu a înaintat acțiune civilă, însă i-a fost explicat că nu este lipsită de dreptul de a înainta acțiunea civilă în procedura contencioasă.

5. Avocatul Pavlov Victor în numele succesului părții vătămate, Baltaga Tatiana, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Capcelea Timofei, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod de procedură penală, să-i fie stabilită o pedeapsă privativă de liberate cu executarea efectivă a termenului pedepsei închisorii.

În argumentarea recursului apărarea invocă dezacordul cu pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea blândă.

Astfel, în opinia recurentului instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal, nu a luat în considerație că infracțiunea săvârșită face parte din categoria infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei, de persoana celui vinovat, care nu a recunoscut vinovăția, nu s-a căit de cele săvârșite, pe parcursul procesului penal a avut un comportament arogant față de succesorul părții vătămate.

Evidențiază recurentul că instanța de apel neîntemeiat a reținut că inculpatul este caracterizat pozitiv, deoarece potrivit declarațiilor martorilor ultimul a fost descris ca fiind o persoană arogantă și brutală.

Consideră că circumstanțelor descrise urma a le fi dată o apreciere corectă, care nu permitea aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Mai mult, la stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a acesteia, nu putea fi reținută nici vârsta înaintată a inculpatului, care la 67 ani, dispune de o stare fizică foarte bună.

5.1. Avocatul Havrun Alexandru în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului apărarea a invocat dezacordul cu decizia contestată, considerând că prima instanță corect a dispus achitarea lui Capcelea Timofei, deoarece din cercetarea obiectivă a probelor administrate și a comportamentului inculpatului pe parcursul examinării cauzei penale și reieșind din declarațiile martorilor, rezultă că organul de urmărire penală și acuzatorul de stat au înaintat acestuia o învinuire neîntemeiată, neconcretizând în actul de învinuire care formă a imprudenței a avut loc în speță.

Cu referire la prevederile art. 18 Cod penal, menționează că infracțiunea se consideră săvârșită din imprudență dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate ori nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă.

Totodată, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 149 Cod penal, se exprimă prin vinovăție sub formă de imprudență.

Imprudența se poate exprima prin neglijență sau încredere exagerată.

În astfel de circumstanțe, apărarea menționează că partea acuzării nici în actul de învinuire și nici în rechizitoriu nu a identificat sub care formă a imprudenței a fost săvârșită fapta imputată lui Capcelea Timofei, ci a unit elementele unei forme a imprudenței cu cealaltă formă a imprudenței, creând o formă nouă, neprevăzută de legea penală, și anume indicând că Capcelea Timofei, neavând intenția de a-l omorî sau de a-i cauza leziuni corporale grave lui Baltaga Alexei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale (*acțiunile fiind cuprinse în prima formă a imprudenței*), din imprudență, neprevăzând posibilitatea survenirii morții cet. Baltaga Alexei deși trebuia și putea să o prevadă (*elementele formei a 2-a a imprudenței*).

Sușține apărarea că în dependență de forma imprudenței, urmează a fi identificate și probele care ar confirma vinovăția.

Totodată, este de opinie că survenirea morții lui Baltaga Alexei nu a avut loc în rezultatul căderii de la împingerea sau lovirea acestuia cu pumnul de către Capcelea Timofei, ci de la leziunile primite ca rezultat al deplasării calului cu strivirea părții vătămate de către roțile mijlocului de transport cu tracțiune animală.

Astfel, consideră că reieșind din actul de învinuire ar fi trebuit ca Capcelea Timofei să prevadă că dacă Baltaga Alexei va cădea între cal și coșul mijlocului de transport cu tracțiune animală, calul se va speria și îl va târî pe acesta între roțile mijlocului de transport cu tracțiune animală, adică inculpatul trebuia „să prevadă comportamentul calului”.

Respectiv, consideră că în lipsa obligațiunii de a prevedea posibilitatea survenirii rezultatului, vinovăția se exclude.

Obligațiunea de prevedere se deduce nu din posibilitățile individuale, concrete ale persoanei, ci din posibilitatea unui individ mediu, obișnuit, care activând în condițiile faptuitorului, ar fi trebuit să prevadă rezultatul acțiunii sale.

Prin urmare, obligațiunea de a prevedea rezultatul este o condiție obiectivă a neglijenței și la stabilirea ei nu se iau în considerare particularitățile individuale ale persoanei concrete.

Pe lângă obligațiunea de a prevedea rezultatul, este necesar ca persoana să poată prevedea natura și dimensiunile lui.

Posibilitatea de prevedere este o condiție subiectivă a neglijenței și se stabilește în funcție de particularitățile individuale ale faptuitorului, pregătirea și experiența lui profesională sau de viață, circumstanțele concrete ale situației în fiecare caz aparte.

Dacă se va stabili că persoana nicicum nu putea să prevadă producerea rezultatului, va exista o faptă săvârșită fără vinovăție și nu infracțiune (art. 20 Cod penal).

Numai atunci când persoana care trebuia să prevadă și să preîntâmpine rezultatul faptei sale a putut, însă nu și-a onorat această obligațiune, sunt temeuri de a vorbi despre prezența vinovăției în formă de neglijență.

Astfel, în viziunea recurentului nu există legătură cauzală între acțiunile incriminate lui Capcelea Timofei, precum că acesta l-ar fi lovit pe Baltaga Alexei, iar în rezultat, căzând între cal și mijlocul de transport cu tracțiune animală (declarații susținute doar de soția părții vătămate) și survenirea morții acestuia.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursurilor ordinare declarate, pledând pentru respingerea acestora, or, în opinia acuzării, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, prin prisma cumulului de probe administrate la dosar.

Relevă procurorul că instanța de judecată și la capitolul individualizării pedepsei a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal, stabilind inculpatului Capcelea Timofei o pedeapsă echitabilă, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

După cum rezultă din conținutul recursurilor ordinare declarate, recurenții critică decizia instanței de apel sub aspectul temeiurilor de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 10), 12) Cod de procedură penală, potrivit căror hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel

în cazurile când *nu au fost întrunite elementele infracțiunii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale ori faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Colegiul penal conchide că temeiurile pentru recurs invocate, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului în cauză, din motivele ce urmează.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Havrun Alexandru în numele inculpatului.

Instanța de recurs atestă că, în esență, apărarea pledează pentru casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței de achitare, considerând că în acțiunile lui Capcelea Timofei nu au fost întrunite elementele infracțiunii imputate.

În cazul în care titularul cererii ce recurs invocă temeiul de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, se prezumă că instanța ce a judecat cauza a comis în această parte o eroare de drept, cum ar fi situația prin care nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Colegiul conchide însă, că la caz temeiul la care se face trimitere în recurs, nu este aplicabil în speța examinată din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar determina necesitatea casării deciziei instanței de apel, or instanța de apel corect a reținut încadrarea juridică a faptelor săvârșite de inculpat, fiind prezente toate elementele componente de infracțiune prevăzute la art. 149 alin. (1) Cod penal, și anume lipsirea de viață din imprudență.

Deși în conținutul recursului declarat apărarea susține că învinuirea adusă inculpatului este neclară și neîntemeiată, motiv care în opinia recurentului, corect a constituit pentru prima instanță temei de pronunțare a unei soluții de achitare, totuși în viziunea instanței de recurs, anume soluția instanței de apel cu privire la vinovăția inculpatului este cea corectă.

Astfel, având în susținere explicațiile din literatura juridică de specialitate, instanța de recurs remarcă că lipsirea de viață din imprudență constituie de obicei rezultatul indisciplinei, neatenției și lipsei de precauție a făptuitorului.

Deși gradul de pericol social al acestei infracțiuni este mai redus în comparație cu cel a infracțiunilor săvârșite prin omor, aceasta nu înseamnă că consecințele lipșirii de viață din imprudență sunt întotdeauna mai puțin grave.

Obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la art. 149 Cod penal, îl formează relațiile sociale cu privire la viața persoanei.

Obiectul material al lipșirii de viață din imprudență îl constituie corpul persoanei.

Latura obiectivă a faptei infracționale are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau în inacțiunea de lipsire ilegală de viață a unei alte persoane; 2) urmările prejudiciabile sub formă de moarte cerebrală a victimei; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Lipsirea de viață din imprudență poate fi săvârșită prin acțiune sau inacțiune, care se exprimă în încălcarea unor reguli scrise sau nescrise de precauție, stabilite în societate.

Acțiunea se poate desfășura în diverse modalități concrete, în general similare celor la care se recurge în cazul infracțiunii de omor intenționat, implicând sau nu folosirea unor instrumente. Spre deosebire de infracțiunea de omor intenționat, lipsirea de viață din imprudență în mod frecvent este săvârșită prin inacțiune, atunci când făptuitorul omite să facă ceea ce este obligat potrivit legii, altor reglementări sau împrejurărilor, pentru a nu

cauza moartea unei persoane (încălcând conduita prescrisă de legea penală de a nu lipsi de viață).

Totodată, între fapta prejudiciabilă și moartea cerebrală a victimei, trebuie să existe o legătură de cauzalitate, care trebuie dovedită.

Legătura de cauzalitate poate fi simplă (când moartea victimei este determinată în mod exclusiv de acțiunea sau inacțiunea făptuitorului), dar poate fi și complexă (când la producerea morții victimei au contribuit, pe lângă acțiunea sau inacțiunea făptuitorului, și alte cauze ori condiții favorizatoare-antieroare, concomitente sau ulterioare).

Astfel, pe lângă conduita făptuitorului, la producerea morții victimei pot contribui factori cum ar fi: starea precară a sănătății victimei, fapta unei terțe persoane, conduita victimei sau diverși factori externi (condiții meteorologice, utilaje cu pericolozitate în exploatare ș.a.).

Având în vedere cele descrise, Colegiul penal enunță că nu poate fi reținută poziția de apărare susținută de către avocat în cererea de recurs, în sensul că inculpatul Capcelea Timofei nu poate fi considerat vinovat, întrucât acesta nu putea să prevadă că partea vătămată în rezultatul loviturii va cădea, iar ca urmare calul se va speria și îl va târî pe Baltaga Alexei, adică nu putea să prevadă comportamentul calului.

Aceasta deoarece, la caz, suntem în prezența unui conglomerat de circumstanțe, care în cumul fiind analizate, demonstrează vinovăția inculpatului în prezența unei legături de cauzalitate complexe, unde pe lângă faptul că el a acționat contrar legii, manifestând un comportament de la care era obligat să se abțină, în particular inculpatul fiind obligat să nu atenteze la integritatea fizică a acestuia.

Capcelea Timofei neglijând faptul că Baltaga Alexei are o vârstă înaintată, și fără a-și da seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, lovindu-l pe acesta nu a prevăzut posibilitatea că acesta cazând între mijlocul de transport cu tracțiune animală și cal, putea să primească leziuni corporale în urma cărora să survină decesul acestuia, deși trebuia și putea să le prevadă.

Aceste acțiuni ale inculpatului, concomitente cu circumstanța căderii părții vătămate între mijlocul de transport cu tracțiune animală și târârea ulterioară a acestuia de către cal, care s-a speriat, cu strivirea corpului părții vătămate de către roți, au generat lui Baltaga Alexei potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 150 „D” din 22 decembrie 2014, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora a survenit decesul părții vătămate.

În ceea ce privește latura subiectivă a infracțiunii de lipsire de viață din imprudență, Colegiul notează că aceasta se exprimă prin vinovăție sub formă de imprudență.

Cu referire la argumentul recurentului prin care se invocă că în speță nu a fost specificată forma imprudenței caracteristică comportamentului inculpatului, Colegiul penal menționează că la calificarea faptei nu contează tipul imprudenței, stabilirea acesteia fiind necesară la individualizarea pedepsei.

Or, încrederea exagerată denotă un grad mai ridicat de pericol social în comparație cu neglijența, deoarece în primul caz făptuitorul prevede posibilitatea producerii morții, sperând în mod ușuratic să o evite, pe când în cel de-al doilea caz făptuitorul nu prevede posibilitatea producerii morții în prezența obligației și a aptitudinii de a o prevedea.

Instanța de recurs apreciază ca fiind lipsite de suport juridic argumentele apărării cu privire la faptul că Capcelea Timofei nu putea să prevadă consecințele acțiunilor sale, iar în asemenea caz acesta urma a fi considerat nevinovat, or, din circumstanțele cauzei rezultă că între acțiunile inculpatului și urmările survenite există o legătură cauzală directă, iar instanța de apel corect a ajuns la concluzia că în acțiunile inculpatului sunt

prezente toate elementele infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, fapt ce denotă că argumentele recurentului sub aspectul nevinovăției inculpatului sunt declarative.

Distinct de argumentele relatate, Colegiul penal atestă că apărarea în conținutul recursului declarat a invocat formal și temeiul pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, însă în esență, din conținutul textual al cererii adresate, se întrevește că recursul nu a fost motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, or în recursul dedus spre examinare nu se menționează expres care ar fi acele prevederi legale în care urmau a fi încadrate juridic faptele greșit calificate în opinia recurentului de către instanța de apel.

Astfel, reieșind din faptul că recursul nu a fost motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, instanța de recurs nu poate examina posibilitatea modificării încadrării juridice a faptelor incriminate inculpatului de către instanța de apel, deoarece instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Față de considerentele expuse, instanța de recurs conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile enunțate la art. art. 414-419 Cod de procedură penală, pronunțând o hotărâre legală și întemeiată sub toate aspectele, iar temei pentru admiterea recursului declarat de apărare nu se regăsește, motiv din care se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Pavlov Victor în numele succesorului părții vătămate, Baltaga Tatiana.

Din conținutul recursului declarat se constată că, avocatul succesorului părții vătămate a invocat drept temei pentru recurs pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Așadar, în esență, recurentul manifestă dezacordul cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, considerând că acestuia i-a fost aplicată o pedeapsă prea blândă.

Contrar acestor alegații, Colegiul penal consideră neîntemeiate argumentele formulate sub aspectul blândeții pedepsei aplicate, deoarece instanța de apel corect a ajuns la concluzia aplicării în privința lui Capcelea Timofei a unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia, pentru perioada probațiunii de 1 an.

Potrivit dispozițiilor art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Cu referire la circumstanțele enunțate, Colegiul penal menționează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată, iar în cazul în care nu sunt careva impedimente, instanța este în drept să aplice și prevederile art. 90 Cod penal.

În speță, se constată că inculpatul Capcelea Timofei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa 2 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada probațiunii de 1 an.

Pentru pronunțarea unei astfel de soluții, instanța de apel a reținut că potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale, inculpatul a săvârșit o infracțiune care face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, de persoana inculpatului, care nu are antecedente penale, este caracterizat pozitiv, are o vârstă înaintată, iar în privința acestuia nu au fost identificate circumstanțe agravante și atenuante.

În opinia instanței de recurs, având la bază totalitatea circumstanțelor enumerate, instanța de apel întemeiat a dispus suspendarea executării pedepsei închisorii pentru perioada probațiunii de 1 an.

Fiind cert, că instituția suspendării condiționate a executării pedepsei asigură posibilitatea, că la o potențială încălcare a legislației penale în interiorul termenului de suspendare stabilit de instanță, să se ia în considerație în mod obligatoriu, inclusiv și pedeapsa stabilită prin decizia contestată.

Sub aspectul prevederilor legale citate, Colegiul statuează că pedeapsa este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor sale, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

La fel, în literatura de specialitate s-a afirmat în mod întemeiat, că a aplica o pedeapsă necorespunzătoare gravității proprii infracțiunii, ar însemna fie a-l supune pe infractor unui spor de privațiuni sau de restricții ce nu este necesar pentru a corecta conduita sa, fie dimpotrivă, a-i impune o suferință care, datorită intensității sale reduse, în loc să-l intimideze și să-l îndrepte, mai degrabă îl încurajează să persevereze în încălcarea legii penale.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Așadar, în viziunea instanței de recurs, instanța de apel corect a apreciat că scopul pedepsei penale poate fi atins și fără executarea reală a acesteia, deoarece din circumstanțele speței rezultă că nu au fost constatate careva impedimente pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului.

Prin urmare, se conturează concluzia că instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei a acordat deplină eficiență prevederilor legale și just a conchis că, corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc în condițiile aplicării pedepsei închisorii cu suspendarea condiționată a executării acesteia, ce va atinge scopul

restabilirii echităţii sociale, precum şi prevenirea de săvârşirea noilor infracţiuni atât din partea acestuia, cât şi a altor persoane.

Faţă de cele descrise mai sus, Colegiul penal constată că, concluzia instanţei de apel corespunde circumstanţelor cauzei şi criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată şi aplicată în limitele legii, motiv din care se impune soluţia inadmisibilităţii recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Pavlov Victor în numele succesoriului părţii vătămate Baltaga Tatiana şi de avocatul Havrun Alexandru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 15 martie 2017, în cauza penală în privinţa lui *Capcelea Timofei xxxxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunţată integral la 18 august 2017.

Preşedinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev